

РЕШЕНИЕ

№ 203

гр. София, 01 юни 2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесети април две хиляди двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АНТОАНЕТА ДАНОВА
ЧЛЕНОВЕ: ДАНИЕЛА АТАНАСОВА
КРАСИМИРА МЕДАРОВА

при участието на секретаря Невена Пелова
и прокурора от ВКП Калин Софийски
след като изслуша докладваното от съдия ДАНОВА наказателно дело № 178/2023 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по касационни жалби, депозирани от адв.Р. в качеството на защитник на подсъдимия В. М., от адв.Л., защитник на същия подсъдим и от адв.Д., защитник на подсъдимата К. К., срещу въззивна присъда №2 от 10.03.2022 г., постановена по внохд №271/21 г. на Варненски апелативен съд.

В жалбата и допълнението към нея, изготвени от адв.Р., се релевират и трите касационни основания по чл.348 ал.1 от НПК. Оплакването за допуснати съществени процесуални нарушения се свързва с : 1. обосноваване на осъдителната присъда с обвинителни факти каквито не са били включени в обвинението, съгласно обвинителния акт; 2. неизпълнение на законовите задължения за обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото от страна на апелативния съд- необективен и превратен анализ и то само на част от събраните в наказателното производство доказателства; игнориране на цели групи доказателствени източници- показанията на св. В.Ж., Б.К., Д.К., данните, съдържащи се в административната преписка, касаеща незаконността на строежа върху терасата, писмените доказателства за водените от и срещу К. К. дела и преписки, съдържанието на повечето от ВДС за разговорите, проведени от М. и пр.; липса на съображения за причините, поради които обясненията на подсъдимите не са били кредитирани; безкритично възприемане на показанията на св.А. М., без обсъждане на наличните противоречия между заявеното от него и информацията, предоставена от свидетелите Д., П., Б. и Д., за която съдът е приел, че подкрепя казаното от М.; 3. основаване на присъдата на предположения относно: -изготвяне на план от М. и К. за съвместни действия; - съдържанието на разговора, проведен между М. и св.М. на 09.10.2014 г.; - целта, с която са действали двамата подсъдими; - наличието на парично задължение на К. К. към В.М., респективно „фирма“; - собствеността на терена, върху който е била изградена терасата и редица други; 4. противоречия в мотивите на въззивния съд, непозволяващи да се изведе действителната му воля; 5. липса на коментар на повечето от доводите на защитата. На следващо място касационното основание по чл.348 ал.1 т.1 от НПК се свързва с твърдение за обективна и субективна несъставомерност на престъплението по чл.213а от НК. Посочва се, че съобразно

обстоятелствената част на обвинителния акт, отправени заплахи от В.М. към А.М. има само на 09.10.2014 г., а всички останали действия са били за „обективизиране на отправената заплаха“, което означава, че увреждането на имуществото и причиняването на значителни вреди не са елемент от противоправното мотивиране на св.М. да поеме имуществено задължение, както е приел апелативния съд, тъй като заплахата е приключила на цитираната по-горе дата. Според защитника, деянието е несъставомерно и по основния състав, понеже след като в обвинителния акт не са описани заплахи, насочени към мотивиране на М. да заплаща каквото и да е било- било наем на заведението или на терасата, а закана за разрушаване е описана като реакция на отказа на свидетеля, то и апелативният съд не е имал основание да признае за виновен подсъдимия М.. По-нататък се твърди, че инкриминираното в диспозитива на обвинителния акт „създаване на пречки“ чрез извършване на проверки от различни компетентни органи, не е противозаконна дейност, поради което тези проверки не могат да бъдат приети за заплаха, а събарянето на терасата не е вредоносно действие, тъй като тя е незаконен строеж. Предложението да се заплаща парична сума за ползване на терасата, разположена върху собствен на В.М. имот също не може да се квалифицира като заплаха. И на края, изложени са съображения и за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия наказание. Правят се искания в условията на алтернативност- да бъде отменена въззивната присъда и подсъдимият М. да бъде оправдан, или делото да бъде върнато за ново разглеждане на Варненски апелативен съд, или присъдата да бъде изменена като размерът на наложените наказания се намали и се приложи разпоредбата на чл.66 от НК.

В жалбата на адв.Л. и изготвеното от нея писмено допълнение се навеждат отново касационните основания по чл.348 ал.1 т.1-3 от НПК. Доколкото в това писмено допълнение и в изготвеното от адв.Р. са налице редица съвпадащи аргументи, чрез които се обосновават заявените касационни основания, ВКС тук ще отрази само онези от тях, които се различават. Претенцията за допуснати съществени процесуални нарушения, се свързва с: 1. преповтаряне от въззивната инстанция на констатираните от ВКС в отменителното му решение нарушения на процесуалните правила и несъобразяване с дадените указания; 2. липса на произнасяне по обвинението, по което подсъдимата К. е предадена на съд- че лично е отправяла заплахи с цел лично да получи 10 000 лв ; 3. противоречие между мотивите и диспозитива на въззивната присъда; 4. наличие на предположения, на базата на които съдът е изградил фактическите си изводи за това, че подсъдимата К. е била наясно с уговарянето на срещата между подсъдимия М. и св.М. и естеството на разговора; относно срещата на двамата подсъдими на 09.10.2014 г., на която обсъдили резултата от разговора между М. и М. и взели решение да пристъпят към изпълнение на отправената от М. заплаха; относно решението на двамата подсъдими да използват пълномощното, с което Т. Д. е упълномощил подсъдимата К. да представлява дружеството „фирма“; 5. липса на мотиви- неясна и противоречива воля на съда и липса на отговор на съществени въпроси, значими за правилното решаване на делото; 6. явна пристрастност и предубеденост на състава на въззивния съд. Във връзка с касационното основание по чл.348 ал.1 т.1 от НПК, в сезирация документ се посочват конкретни съображения за липсата на задружни съвместни действия между двамата подсъдими, насочени към цялостен общ резултат както на 09.10.2014 г., така и при последващите действия. Поставен е акцент на това, че нито според обвинителния акт, нито според мотивите към въззивната присъда, подсъдимата К. се е съгласявала да действа съвместно с подсъдимия М., за да получава той наем за терасата, намираща се пред заведението на [улица]. Твърди се, че К. К. не е

отправяла заплахи към св.М. и не е искала от него да поеме имуществено задължение- заплащане на наем на М., поради което не може да носи отговорност по чл.213а от НК за съизвършителство. Последващите ѝ действия на 10.10.2014 г. и на 16.11.2014 г., както и подаването на сигнал за спиране на ел.захранването са несъставомерни по чл.213а от НК. По-нататък се възразява срещу изводите на въззивната инстанция, че действията на подсъдимия М. по сезиране на компетентните органи за незаконен строеж са съставомерни по чл.213а НК, защото правото на жалби е конституционно гарантирано и след като то е законосъобразна дейност, мотивът за осъществяването му не може да го превърне в престъпно. Изложени са подробни съображения и относно това, че М. няма отношение към спирането на електрозахранването, но дори и да се приеме, че той е препятствал фактическото му възстановяване, това действие не е противозаконно и не може да бъде елемент от състава на чл.213а от НК. Налице са аргументи и в подкрепа на тезата за неучастие на подсъдимия М. в организацията и провеждането на събарянето на незаконния обект- тераса, че с действията по събарянето ѝ не са причинени имуществени вреди на дружеството „фирма“ в размер на стойността на повредите по конструкцията, както и, че премахването на незаконен строеж не е вредоносно деяние, а правомерно действие в интерес на обществото. Оспорват се и квалифициращите деянието признаци, както и справедливостта на наложеното на подсъдимия наказание. Искане се отмяна на въззивната присъда и оправдаване на подсъдимия, или връщане на делото за ново разглеждане, или намаляване на размера на наказанието и прилагане на института на условното осъждане.

Оплакванията в жалбата и допълнението към нея, изговени от адв.Д., защитник на подсъдимата К. К., касаят и трите касационни основания. На първо място се твърди, че въззивната инстанция не е изпълнила задълженията си по чл.13 и чл.14 и чл.107 ал.5 от НПК, като извършения от нея анализ на доказателствата и средствата за тяхното установяване е необективен и пристрастен. Направен е собствен анализ на събитията, случили се на 09.10.2014 г., като в резултат на това е изведено заключение, че последващите действия на подсъдимите не са част от заплахата, а са извършени с цел св.М. да бъде наказан. И това според защитника е така, тъй като да се разруши нещо /в случая терасата/, за ползването на което се иска заплащането на наем чрез отправяне на заплахата, противоречи на нормалната логика и здравия разум. По повод изразеното недоволство от наложеното на К. наказание, защитникът твърди, че въззивният съд не е обсъдил обективно и в пълнота всички обстоятелства, имащи отношение към справедливото му отмерване. Отправят се искания идентични с тези, визирани в жалбите, касаещи съпроцесника на К..

В срока на чл.351 ал.4 от НПК е постъпило възражение срещу касационните жалби, депозирано от адв.Я., повереник на частния обвинител и граждански ищец А. М., в което са изложени подробни и конкретни доводи, оборващи направените от защитниците на подсъдимите оплаквания за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, нарушение на материалния закон и явна несправедливост на наложените наказания. В заключение се моли касационните жалби да бъдат отхвърлени.

В съдебното заседание пред ВКС, защитниците на подсъдимия М. –адвокати Р. и Л. поддържат касационните жалби и писмените допълнения по изложените в тях аргументи и с направените искания.

Адв.Д., защитник на подсъдимата К. също поддържа подадената от тях касационна жалба, ведно с подкрепящите я аргументи и моли да бъде уважена.

Представителят на Върховната касационна прокуратура взема становище за неоснователност на касационните жалби. Счита тезата на защитата, за това, че въззивната присъда включва факти, които не присъстват в обвинението по обвинителния акт, за неоснователна. Споделя извода на въззивната инстанция, че дейността на подсъдимите представлява едно единно престъпление. Не се съгласява с критиката на жалбоподателите относно извършения от проверявания съд анализ на доказателствените материали, както и с оплакването, че наведените от тях възражения не са били обсъдени в мотивите към въззивната присъда. Намира за неоснователни и претенциите за нарушение на материалния закон, както и за явна несправедливост на наложеното на подсъдимите наказания. Изразява съгласие с доводите на повереника на частния обвинител, изложени във възражението срещу касационните жалби. Предлага атакуваният съдебен акт да бъде оставен в сила.

Повереникът на частния обвинител и граждански ищец- адв.Я. се присъединява към становището на представителя на държавното обвинение, поддържа аргументите, изложени в изготвеното от тях писмено възражение срещу основните пунктове на касационните жалби и пледира за неоснователност на последните. Счита, че подсъдимият М. е признат за виновен точно по това обвинение, за което е предаден на съд, поради което липсва признаване на вина по непредявено обвинение. Застъпва становище, че за кой обект се е искал наем от подсъдимия М., не се явява съществено обстоятелство, тъй като то не е елемент от фактическия състав на престъплението. Подчертава, че между подсъдимият и пострадалият няма облигационно отношение, което трябва да се изяснява в хода на наказателното производство, а се касае само до искане за получаване на сума без правно основание и въвеждането на заплахата какво ще се случи, ако сумата не бъде платена. На следващо място твърди, че въззивната инстанция не е изградила фактическите си изводи за отправената заплахата само на базата на показанията на св.М., а и върху контролни доказателства, свързани с поведението на подсъдимия М. преди 09.10.2014 г., както и с действията му следващи тази дата. Последващите действия, според повереника, се явяват елемент от изпълнителното деяние на квалифицираното изнудване. Намира за несъществени противоречията в показанията на свидетелите от т.н. „кръг“ на пострадалия, които касаят единствено обстоятелството за какво е бил поискан наема от подсъдимия М.. По-нататък поддържа всички свои възражения, изложени в писменото становище относно правното значение на съвместната задружна престъпна дейност. Счита, че в случая не може да се касае за правомерни действия от страна на подсъдимия М., защото не може самоволно да се разрушават строежи, които някой счита за незаконни, още повече, че административната процедура във връзка с незаконния строеж не е била приключена. Според повереника всички тези действия са били насочени към реализиране на заплахата със същата цел-да бъде принуден М. да заплаща поисканата му ежемесечна сума.

Подсъдимите В. М. и К. К., редовно призовани пред ВКС, не се явяват, поради което не вземат становище.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, трето наказателно отделение като обсъди доводите, релевирани в касационните жалба и писмените допълнения към тях, възражението срещу касационните жалби, изготвено от повереника на частния обвинител и граждански ищец, становището на страните от съдебното заседание, и в рамките на правомощията си, установи следното:

С присъда №66 от 18.10.2019 г., постановена по нохд №733/2017 г. Варненски окръжен съд е признал подсъдимите В. Н. М. и К. Ж. К. за невиновни и на основание чл.304 от НПК ги е оправдал по повдигнатото им обвинение за извършено престъпление по чл.213а ал.3 т.2 във вр.с ал.2 т.3 пр.2 и пр. 3 и т.4 във вр.с ал.1 от НК. Предявения от А. М. М. граждански иск в размер на 40000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди срещу подсъдимите М. и К. солидарно, ведно със законната лихва, е бил отхвърлен. С присъдата е бил отхвърлен и предявения от А. М. като управител и представляващ „фирма“ граждански иск за имуществени вреди в размер на 14 833,37 лв., ведно със законната лихва срещу подсъдимите М. и К..

По въззивен протест на Варненска окръжна прокуратура и въззивна жалба на повереника на гражданския ищец и частен обвинител А. М., пред Варненски апелативен съд е било образувано внохд №74/2020 г., приключило с нова въззивна присъда №260000 от 14.09.2020 г., с която първоинстанционната присъда е била отменена частично, като подсъдимите М. и К. са били признати за виновни в това, че за времето от 09.10.2014 г. до 16.11.2014 г. в [населено място] с цел да принудят друго- А. М. да поеме имуществено задължение- да заплаща на подсъдимия М. ежемесечно парична сума в размер на 10 000 лв., го заплашили с увреждане на имущество- разрушаване на стопанисваното от него заведение „фирма“ - /населено място/ и с друго противозаконно действие с тежки последици за него- създаване на пречки и преустановяване на търговската дейност на заведение „фирма“ - /населено място/, като деянието е придружено с унищожаване и повреждане на имущество, собственост на „фирма“ с управител А. М., извършено е от две лица- В. М. и К. К. и са причинени значителни вреди в размер на 14 838,37 лв., поради което и на основание чл.213а ал.3 т.2 във вр.с ал.2 т.3 пр.2 и пр.3 и т.4 във вр.с ал.1 във вр.с чл.55 ал.1 т.1 от НК ги е осъдил, както следва:

- подсъдимият М. на четири години лишаване от свобода, при първоначален общ режим и глоба в размер на 8000 лв.;

- подсъдимата К. на три години и шест месеца лишаване от свобода при първоначален общ режим и глоба в размер на 6000 лв.

На основание чл.304 от НПК съдът е оправдал подсъдимата К. по първоначално повдигнатото ѝ обвинение, а именно, целта на упражнената принуда да е била А. М. да поеме имуществено задължение към нея- да ѝ заплаща ежемесечно сумата от 10000 лв.

С присъдата в тежест на подсъдимите са били възложени направените по делото разноси, както и тези, сторени от частния обвинител и граждански ищец.

В останалата част присъдата е била потвърдена.

По жалби на защитниците на двамата подсъдими и на повереника на частния обвинител и граждански ищец А. М. е било образувано касационно производство, като с решение №95 от 12.08.2021 г., постановено по н.д. 180/2021 г. ВКС, първо н.о., е отменил изцяло въззивната присъда по нохд №74/2020 г. на Варненски апелативен съд и е върнал делото за ново разглеждане на същия съд, друг съдебен състав.

След връщане на делото от ВКС, пред Варненски апелативен съд е било образувано внохд №271/21 г., по което е била постановена нова въззивна присъда №2 от 10.03.2022 г., с която първоинстанционната присъда е била отменена изцяло, като подсъдимите В. М. и К. К. за били признати за виновни в това, че за времето от 09.10.2014 г. до 16.11.2014 г. в [населено място], с цел да принудят друго- А. М. да поеме имуществено задължение- да заплаща на подсъдимия М. ежемесечно парична сума в размер на 10 000 лв., го заплашили с увреждане на имущество- разрушаване на стопанисваното от него заведение „фирма“ - /населено място/ и с

друго противозаконно действие с тежки последици за него- създаване на пречки и преустановяване на търговската дейност на заведение „фирма“-/населено място/, като деянието е придружено с унищожаване и повреждане на имущество, собственост на „фирма“ с управител А. М., извършено е от две лица- В. М. и К. К. и са причинени значителни вреди в размер на 14 838,37 лв., поради което и на основание чл.213а ал.3 т.2 във вр.с ал.2 т.3 пр.2 и пр.3 и т.4 във вр.с ал.1 във вр.с чл.55 ал.1 т.1 от НК ги е осъдил, както следва:

- подсъдимият М. на четири години лишаване от свобода, при първоначален общ режим и глоба в размер на 8000 лв.;

- подсъдимата К. на три години и шест месеца лишаване от свобода при първоначален общ режим и глоба в размер на 6000 лв.

С присъдата двамата подсъдими са били осъдени солидарно да заплатят на А. М. сумата от 30000 лв. обезщетение за неимуществени вреди, като иска е бил отхвърлен до пълния му предявен размер от 40 000 лв., както и д.т. върху уважената част на граждански иск в размер на 1200 лв.

В тежест на подсъдимите са били възложени направените по делото разноси, както и тези, сторени от частния обвинител и граждански ищец.

Присъдата е подписана с особено мнение на председателя на въззивния състав, досежно осъждането на двамата подсъдими за квалифициращите обстоятелства по ал.2 т.3 и ал.3 т.2 , като според него деянието следва да се квалифицира само по чл.213а ал.2 т.4 от НК, а именно че е извършено от две или повече лица. Особеното мнение касае и наложеното на подсъдимите наказание, което според съдията следва да бъде в размер на по 3 години лишаване от свобода, с приложение на чл.66 от НК за срок от пет години.

Именно тази въззивна присъда е предмет на настоящия касационен контрол.

На първо място, ВКС следва да разгледа оплакванията за допуснати съществени процесуални нарушения от въззивната инстанция, защото тяхното наличие неминуемо води до отмяна на постановената въззивна присъда и връщане на делото за ново разглеждане, без да е необходимо обсъждане на доводите, свързани с нарушение на материалния закон и явна несправедливост на наложеното на подсъдимите наказание.

Прочитът на атакувания съдебен акт сочи наличие на касационното основание по чл.348 ал.1 т.2 от НПК. Въззивният съд е допуснал нарушение на чл.13, чл.14 и чл.107 ал.5 от НПК, доколкото не е изпълнил задълженията си за обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, не е анализирал всички относими към предмета на доказване доказателства и доказателствени средства, а извършеният от него анализ е фрагментарен и частично неточен, като не са били обсъдени и наличните противоречия между отделните доказателствени материали. От съществено значение за обективната страна на престъплението по чл.231а от НК е установяването на заплахата, отправена от страна на подсъдимия към изнудвания, която в конкретния случай съобразно диспозитива на обвинителя акт се е изразила с увреждане на имущество и с друго противозаконно действие. В основата на извода за наличие на заплахата от страна на подсъдимия М. към св.А. М. при срещата им на 09.10.2014 г. и конкретното нейно съдържание, съдът е поставил показанията на свидетеля М., доколкото той единствен лично я е възприел. Заключение му, че съобщеното в тази насока от свидетеля, би могло да се провери чрез производни доказателства, каквито са данните, съобщени от свидетелите М. Г., Т. Д., М. П., К. Д. и В. Б. принципно е вярно, но в конкретния случай това не е така, тъй като нито един от тези свидетели не е предоставил информация за отправени от подсъдимия М. към св.М. заплахы на 09.10.2014 г., с изключение на св.Д.. В разпита на последния,

проведен на досъдебното производство /л.75-77 т.4 от ДП/ са налице доказателствени факти за наличието на заплахата, но тези показания са били неправилно приобщени от първостепенния съд на основание чл.281 ал.1 т.2 от НПК, доколкото не са били дадени по реда на чл.223 от НПК. В този смисъл, въззивната инстанция е следвало да констатира посочения недостатък и да го отстрани чрез валидното им приобщаване след съгласие на подсъдимите и техните защитници и на частния обвинител и неговия повереник по реда на чл.281 ал.5 от НПК, а при отказ - да използва процесуалния механизъм на чл.281 ал.4 от НПК. От друга страна, от вниманието на контролираният съд изобщо са убягнали показанията на св.Г. А., дадени на досъдебното производство /л.193-194 т.4/, надлежно приобщени съобразно развилата се пред окръжния съд процедура по чл.371 т.1 от НПК, в които показания е налице информация за отправени конкретни заплахи от страна на М. към св.М. на обсъжданата дата. Всъщност показанията на свидетелите Д., П., и Б. не са били подложени изобщо на анализ и преценка, като съдът единствено е посочил, че всички те, „както и показанията на останалите свидетели“ /ненаименувани/, кореспондират с казаното от А. М. „относно обстоятелствата от значение за делото“. Необсъждането на тези показания е довело до това, че въззивният съд не е констатирал наличието на противоречиви данни между заявеното от тях и това от св.М. досежно обекта, за който М. е поискал наем, както и относно размера му. Тук е мястото да се отбележи, че ВКС категорично не споделя приетото от въззивната инстанция, че за достоверността на показанията на св.М. следва да се съди от депозираната от него жалба в полицията на 10.10.2014 г., „в която по идентичен начин са били изложени обстоятелствата, при които е бил заплашен от М., в какво са се изразявали тези заплахи, както и какво имуществено задължение се е искало да поеме към М.“. Според съда, „тази жалба е писмен частен документ“, представляващ „доказателствено средство“ и „поставя началото на съответната полицейска проверка и действия на органите, призвани да следят за законността, поради което има съществено значение в сравнение с обикновените частни документи“. Нито в доктрината, нито в съдебната практика, жалбата до полицейските органи, в която се съобщава за извършено престъпление не се приема за писмено доказателствено средство, най-малкото за това, че същата не е изготвена по предвидения в НПК ред и форма. Значението на жалбата е да предизвика проверка от компетентните органи на твърденията, залегнали в нея. Тя би могла да послужи за законен повод за образуване на досъдебно производство, при наличието и на достатъчно данни за извършено престъпление. Ако жалбата се приеме за доказателствено средство, то тя би изключила необходимостта от разпит на подателя ѝ в качеството на свидетел в рамките на досъдебното производство, тъй като би била достатъчна за приемане на достоверност на съдържащите се в нея фактически твърдения, нещо което е абсолютно недопустимо. Освен това напълно неясна остава тезата на апелативния съд за „необикновения“ характер на жалбата, доколкото съдът е счел, че тя е различна в сравнение с т.н. от него „обикновени“ частни документи. Подобна квалификация на частните документи не съществува.

На следващо място, ВКС се съгласява с довода на защитата на подсъдимия М. за това, че липсва изобщо обсъждане на показанията на свидетелите В. Ж. и Б. К., доколкото в тях се съдържа относима към изясняване на обективната истина по делото информация - относно това кой и при какви обстоятелства е иницирал среща, в която да участва подсъдимата К., която среща е била проведена в офиса на адв. Ж. и в присъствието на подсъдимия М.. Право на решаващите съдилища е да кредитират с доверие или да отхвърлят като необективни данните, съдържащи се в доказателствените източници, но това право кореспондира на задължението на

съда да ги обсъди, анализира и провери чрез други доказателствени средства. В случая такива биха могли да бъдат ВДС, изготвени въз основа на СРС, прилагани по отношение на В. Ж. и Б. К., разбира се след преценка на тяхната процесуална валидност. На следващо място, не са били обсъдени пълноценно и обясненията на двамата подсъдими, като тези на подсъдимия М. са приети за „декларации“, а при оценката на част от съдържащата се в тях информация, съдът се е базирал на „житейската и делова логика“, нещо с което ВКС категорично не може да се съгласи. Апелативният съд е посочил, че не дава вяра на заявеното от В.М. и го приема за защитна позиция, тъй като се „опрровергава от показанията на свидетелите, от ВДС и др.“. За показанията на кои свидетели става въпрос и кои са другите доказателства и доказателствени средства, извън ВДС, от мотивите на съда не става ясно. Съвсем повърхностно са били обсъдени и обясненията на подсъдимата К., като съдът дори не е посочил дали ги кредитира с доверие или не. Действително, голяма част от тях касаят отношенията ѝ с бившия ѝ съпруг св.Т. Д. и неговата сестра – св.М. П., проблемите, свързани с имуществени въпроси и такива на двете дружества „фирма“ и „фирма“, но същевременно в тях се съдържат и доказателствени факти за начина на осъществяване на връзката между нея и подсъдимия М. и постигнатите между тях уговорки.

Всъщност точно поради необсъждане на цялостния доказателствен материал в неговата логическа връзка и съвкупност, за някои от приетите от въззивния съд факти е невъзможно да се проследи тяхната доказателствена обосновааност, тъй като в мотивите липсват изложени съображения по този въпрос. Така например, не е ясно въз основа на кои доказателства съдът е установил: 1. обхвата на постигнатото съгласие между К. и М. за съдействие от страна на последния; 2. предложението на К. към М. да се разговаря със Ж. и К. и съдържанието на разговорите при проведената среща на 02.10.2014 г. между М. и двамата свидетели; 3. решението на подсъдимите да използват оттегленото от Т. Д. пълномощно, дадено на подсъдимата, за да се спре електрозахранването в заведението „фирма“; 4. разпореждането на подсъдимия М. всички майки с деца да излязат пред входа на кооперацията; 5. постигнатата договорка между двамата подсъдими, К. да подаде жалба в кметството на район Приморски по повод изградената без съответни разрешения остъклена тераса на заведението; 6. наличието на задължение на подсъдимата К. в размер на 65 000 лв. към „фирма“, в което В. М. имал дялово участие. Задължение на апелативния съд, като последен съд по фактите е, да отрази в мотивите на съдебния си акт доказателствената обезпеченост на всички свои фактически констатации, за да може касационната инстанция да проследи и се произнесе по правилността на процеса на формиране на вътрешното му убеждение. Това си задължение Враненски апелативен съд не е изпълнил. Освен това са налице и фактически изводи на съда, които са изведени в противоречие с доказателствата по делото- напр., че подсъдимият М. е платил на „фирма“ за извършената от дружеството услуга. Доказателствените материали установяват, че не той, а подсъдимата К. е сторила това.

На следващо място, касационният състав констатира редица противоречия и неясноти, допуснати от апелативния съд в мотивите към новата присъда, които също се явяват пречка за пълноценното проследяване на действителната му воля по фактите и правото, което освен, че затруднява инстанционната проверка, води и до нарушаване ефективното упражняване правото на защита на подсъдимите лица. Така например, при описание на фактите в мотивите към въззивната присъда, случили се на проведената между М. и М. среща на 09.10.2014 г., съдът е приел, че първоначално подсъдимият попитал свидетеля „кога ще му плати наемите“ и след възражението на последния, че няма как да започне да му плаща на него пари за

наем, защото има договорни ангажименти към други хора, М. му отправил заплахи „ти няма как да работиш, ако не си плащаш наема, нали ти е ясно! и „Това заведение няма как да работи, аз ще се погрижа то да затвори“. По-нататък, съобразно приетите факти, след като М. заявил на М. да не го заплашва, последният му казал, че като няма да си плаща, терасата отпред била негова собственост и : „От утре искам да ми плащаш наем за нея 5000 лв., не- 10000 лв. искам от утре!“. Поради несъгласието на М., „М. добавил към предишните заплахи и закана, че ще събори цялото заведение, нямало да остане нищо от него“. При обсъждане кореспонденцията между показанията на св.М. и тези на свидетелите Г., Д., Д., П. и Б., съдът е посочил, че е налице идентичност в казаното от всички тях по основните факти от предмета на доказване, включително и за това, че „М. е претендирал заплащането първоначално на 5000 лв., а в последствие на 10 000 лв. наем за заведенията, което е в противоречие с приетата фактическа обстановка. От друга страна в мотивите, касаещи правните изводи, съдът е приел, че подсъдимият М. е поискал от свидетеля А. М. да му заплаща 10000 лв. месечно, без да е уточнил какво представлява тази сума- дали се касае за наем и за кои обекти е поискана- дали за двете заведения, стопанисвани от М., само за пицарията, или само за терасата. На следващо място непълнота на мотивите се констатира и при изложение на правните изводи за субективната съставомерност на престъплението. Така, съдът е приел, че подсъдимата К. е била наясно с уговорената среща, с нейната цел / има се предвид срещата на 09.10.2014 г. между М. и М./, като този извод е фактически необезпечен, доколкото при описание на фактологията липсват такива обстоятелства, от които да може да се изведе горното съждение.

По-нататък, въззивната инстанция като е признала подсъдимата К. за виновна, в това, че е заплашила А. М., с цел да го принуди да поеме имуществено задължение- да заплаща на подсъдимия М. ежемесечно парична сума в размер на 10 000 лв., се е отклонила от предявеното от прокуратурата обвинение, което съгласно диспозитива на обвинителния акт е, че принудата е осъществена с цел М. да поеме имуществено задължение- да й заплаща/ лично на нея/ ежемесечно парична сума в размер на 10000 лв. Това нарушение е било констатирано още при първото касационно разглеждане на делото, но отново е преповторено. Доводът на въззивния съд, че горепосоченото не следва да се счита за съществено процесуално нарушение, след като подсъдимата е оправдана по обвинението за това, че е искала заплащане на сумата за себе си, а е осъдена, че поисканата сума е в полза на подсъдимия М., не може да бъде възприет. Този довод е изцяло некоректен, доколкото проверяваната въззивна инстанция е отменила първоинстанционната оправдателна присъда изцяло /т.е. включително и в частта, че подсъдимата К. е искала от М. да поеме имуществено задължение- да й заплаща ежемесечно 10 000 лв./, осъдила я е за това, че поисканата сума следва да се заплаща на подсъдимия М., но изобщо не се е произнесла по обвинението за заплащане на сумата лично на нея. В този смисъл липсва оправдаване за това обстоятелство.

По-нататък, ВКС констатира, че въззивният съд не е отговорил на редица възражения, направени от защитата: например за това, че :1. нито едно от действията, приети за съставомерни след 09.10.2014 г., не е извършено от подсъдимия М. лично, за да бъде признат за виновен за „лично извършителство“; 2. за наличие на посредствено извършителство относно спирането на електричеството и разрушаването на терасата; 3. липсват задружни, съвместни действия между подсъдимите, насочени към целен общ резултат, както на 09.10.2014 г., така и при последващите действия, в контекста на това, че подсъдимата К. не е присъствала на 09.10.2014 г. на разговора между М. и М., а по делото липсват доказателства,

същата предварително да е знаела за неговото провеждане и да е изразила съгласие да действа съвместно с М., за да получава той наем за терасата на заведението; 4. липсват вреди за дружеството на А. М., тъй като терасата не е негова собственост, а е и незаконен строеж; 5. позицията на подсъдимия М., заявена при срещата му с М. на 09.10.2014 г., че ако не получава наем на терасата, заведението няма как да работи, не представлява заплаха, а отговор и реакция на отказа на М. да заплаща наем; 6. в обстоятелствената част на обвинителния акт всички действия по унищожаване и повреждане на имущество и причиняването на значителни вреди са описани като осъществени за „обективизиране на отправената заплаха“, а не като елемент от заплахата.

Независимо, че съдът е направил коментар на някои от възраженията на защитата на подсъдимия, то част от неговите доводи не почиват на правилното разбиране на закона. Така, съдебният състав е приел, че за съставомерността на инкриминираното престъпление е от значение обстоятелството, че от св.М. се иска парична сума, която не се следва на никакво правно основание. Съдебната практика категорично приема, че претенцията на дееца може да бъде и основателна, но това не прави поведението му несъставомерно, защото той не е претендирал уреждане на имуществените отношения по правомерен начин /Р 129 от 2009 г. на второ н.о на ВКС/. Доводът на съда, че е без съществено значение за какво се иска сумата от изнудвания, на кого трябва да се даде и какъв е нейния размер, не държи сметка, че обвинението на М. и К. е за това, че изнудването е извършено от две или повече лица т.е, че престъплението е осъществено във форма на задружна престъпна дейност. В хипотезата, възприета от въззивния съд за разпределение на ролите между съизвършителите е необходимо да бъде установено, че те имат умисъл за едно и също престъпление и цялостна представа за всички признаци от състава му /М.. Р.. Наказателно право на Република България, Обща част.С..2022.стр.424/. Ето защо, в конкретния случай не без значение е обекта, за който се иска заплащане на наем, на кого следва той да се заплаща и какъв е размера на поисканата сума. Този недостатък е бил констатиран още в отменителното решение на ВКС, но въззивната инстанция не го е отстранила.

Тук е мястото да се отбележи, че ВКС не се съгласява с възражението на защитниците, че доколкото предизвикването на проверки от редица компетентни органи е правомерна дейност, то тя не може да бъде обхваната от заплахата с друго противозаконно действие. В случая заплахата е в „създаване на пречки и преустановяване на търговската дейност на заведението“, което е противозаконно и именно това е било инкриминирано. ВКС не се съгласява и с тезата на защитата, че подсъдимата К. е имала право да разруши терасата, тъй като тя е била незаконен строеж. Към момента на нейното разрушаване, К. К. не е била съдружник, нито управител в дружеството „фирма“. Съдружието ѝ е прекратено на основание чл.517 ал.3 от ГПК. На 28.04.2014 г. е било проведено общо събрание на съдружниците, на което на подсъдимата отново е било прекратено участието като съдружник /нещо, което не е било необходимо/ и е била освободена като управител. Това решение има незабавно действие /от приемането му/ по отношение на нея, дружеството и всички съдружници, а само досежно третите добросъвестни лица има действие след вписването му в Търговския регистър /в този смисъл чл.7 ал1 от ЗТРРЮЛНЦ/, като без значение е обстоятелството дали К. го е обжалвала или не. А за това, че подсъдимата към момента на разрушаване на терасата- 16.11.2014 г. е знаела за взетите на 28.04.2014 г. решения на Общото събрание на „фирма“ следва да се съди от факта, че решението на ОСС е било обжалвано, като видно от определение на Варненски апелативен съд, постановено по чтд №33/2015 г., съдебният акт на

първоинстанционния съд по искова молба, подадена от К. К., с която се е искало отмяна на взетите решения на провело се на 28.04.2014 г. О. на дружеството „фирма“, е бил постановен на 03.10.2014 г./л.124 т.13 от ДП/.

И на последно място, ВКС не констатира да е налице твърдението на защитата, че въззивното производство е разгледано от пристрастен и предубеден съдебен състав. За да се приеме наличието на предубеденост на съдебния състав, следва да са събрани доказателства, въз основа на които да се направи положителен извод, че у съдиите е била формирана предварителна позиция по изхода на делото, която е препятствала възможността им да се произнесат по вътрешно убеждение, основано на събраните доказателствата и закона. В случая доводът за наличие на предубеденост е изведен от съдържанието на мотивите по оценка на доказателствата и приетите фактически изводи, които съдът е изложил в изпълнение на задължението си да вземе становище по въпросите, включени в обхвата на чл.339 ал.3 във вр.с чл.305 от НПК. Неправилната оценка на доказателствените материали, пропуските в процесуалната му дейност и неточната интерпретация на доказателствата и данните, съдържащи се в средствата за тяхното установяване, не водят до извод за предубеденост на съдебния състав, освен ако при излагане на мотивите съдът си е послужил с неприемливи от гледна точка на правото обидни, позорящи или други носещи негативна конотация квалификации, или съждения, поставящи в неблагоприятна светлина подсъдимите, непочиващи на материалите по делото /в този смисъл Р №155 от 28.04.2023 г. по н.д. 129/2023 г. на трето н.о на ВКС/. Ето защо, доводът за наличие на абсолютно процесуално нарушение /незаконен състав/, произтичащо от твърдение за предубеденост на съда, е неоснователен и не се споделя от настоящата инстанция, поради което не води до отмяна на въззивната присъда на това основание.

Предвид изложеното, ВКС констатира, че при постановяване на въззивния съдебен акт, Варненски апелативен съд е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила, обосноваващи наличието на касационното основание по чл.348 ал.1 т.2 от НПК, поради което атакувания съдебен акт следва да бъде отменен и делото върнато за ново разглеждане на същия съд, друг съдебен състав.

При новото разглеждане на делото, всички констатирани от настоящата инстанция пропуски и недостатъци следва да бъдат отстранени, като бъдат обсъдени в пълнота доказателствените материали, имащи значение за фактите, подлежащи на доказване, а за неотносимите- да посочи причината, поради която те са възприети за такива; направените от съда фактически изводи да бъдат доказателствено обезпечени и това да намери място в съдебния акт на съда; при наличие на противоречия в съдържанието на доказателствата и средствата за тяхното установяване- да бъдат анализирани и съдът да изложи ясни съображения кои от тях се кредитират и по какви причини, респективно отхвърлят, както и да се отговори на всички наведени от страните възражения. На следващо място, съдът следва да се съобрази с рамката на повдигнатото на подсъдимите обвинение, отразена в обвинителния акт, както и с това кога престъплението по чл.213а от НК е довършено /в този смисъл: С. А. Престъпления против собствеността. С.. 2003. стр.190, б.“г/ , концентрира усилията си към изясняване на фактите, случили се на 09.10.2014 г. и изложи ясни мотиви дали деянието е извършено от две лица, като се занимае с общността на умисъла между подсъдимите.

С оглед изхода на делото, доводите, свързани с приложение на материалния закон и явна несправедливост на наложените на подсъдимите наказания, не следва да бъдат обсъждани.

Водим от горното и на основание чл.354 ал.3т.2 във вр.с ал.1 т.5 от НПК,
ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД , трето н.о.

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯВА въззивна присъда №2 от 10.03.2022 г., постановена по внохд
№271/21 г. на Варненски апелативен съд.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане на същия съд, друг съдебен състав от
стадия на съдебното заседание.

РЕШЕНИЕТО не може да се обжалва.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1/

2/